

รธน. มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดให้คดีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วก่อนวันที่ประมวลกฎหมายยาเสพติดมีผลใช้บังคับและอาจอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ยังคงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติที่กำหนดให้การมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษเกินปริมาณที่กฎหมายกำหนดไว้ให้สันนิษฐานว่าผู้นั้นมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ซึ่งเป็นบทสันนิษฐานความรับผิดทางอาญาที่ไม่เด็ดขาดโดยให้จำเลยมีโอกาสนำสืบพยานหลักฐานพิสูจน์ความจริงต่อศาลว่าการกระทำของตนมิใช่การกระทำเพื่อจำหน่าย ประกอบกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นได้ผ่านการพิจารณาคดีตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยชอบด้วยกฎหมายมาแล้ว ทั้งหากมีกรณีกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิด ซึ่งเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาสามารถใช้กฎหมายที่เป็นคุณปรับลดโทษแก่จำเลยได้ แม้จำเลยอาจไม่ได้รับประโยชน์จากประมวลกฎหมายยาเสพติดที่ยกเลิกบทสันนิษฐานความผิดดังกล่าวซึ่งเป็นกฎหมายใหม่ที่เป็นคุณกว่าก็ตาม แต่เมื่อพิจารณากระบวนการยุติธรรมทางอาญาและการชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย กับผลกระทบต่อจำเลยที่มีภาระในการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าวอาจเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอยู่บ้าง แต่ก็ได้ทำให้การอำนวยความยุติธรรมแก่จำเลยเสียไป พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่ขัดต่อสิทธิในการต่อสู้คดี ไม่ขัดต่อหลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยไม่มีความผิด ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

ย่อโดย นางสาวพัลลภา ดาเกลี้ยง
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นายปฐมพงษ์ คำเขียว
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๕

นางสาวพรพินี ปลุกเจริญ
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๒

นายอดิเทพ อวยยะพัฒน์
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี

นายอดิเทพ อวยยะพัฒน์
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี ตรวจ

นายสุทธิรักษ์ ทรงศิริไฉ

รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รักษาการแทน

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ